

שזדונה כרת (מלבד קרבן עולה ויורד) והם א) פר העלם דבר של צבור ב) פר כהן משיח ג) שעיר נשיא ד) כבשה או שעירה לכל איש ישראל [שאינו מלך ולא כה"ג] ה) פר לעולה ושעיר לחטאת בשביל צבור שעבד ע"ז בהוראת ב"ד הגדול ו) שעירה ליחיד שעבד ע"ז - בין הדיוט בין מלך ובין כה"ג.

ויש לעיין בכהן גדול או מלך שעבר בשוגג על חיוב חטאת [לא עבודה זרה] אם באמת יש עליו שני חיובים שהרי הוא איש ישראל וגם מלך, ופותר עצמו בשעיר על שני החיובים - או דכיון ששמו מלך ויש לו חיוב אחר - מש"ה נפקע מחיוב הדיוט לגמרי.

ועוד יש לעיין, בצבור שעבדו ע"ז בהוראת ב"ד, אם יש להם שני חיובים - סתם איסור כרת וחיוב שני מצד ע"ז - או דכיון שנכנס לשם ע"ז, מש"ה נפקע ממנו חיוב על סתם כרת - [וכן יש לחקור ביחיד שעבד ע"ז - אבל שם השעירה שמביא הוי קרבן בין לסתם ובין לע"ז].

והנה זה ברור ופשוט דהיכא דבפועל חל עליו חיוב היתר חשוב - כהן גדול או מלך או ע"ז - ע"י זה גופא שחל עליו החיוב היתר גדול, ע"ז נפקע החיוב הקטן - ויש הרבה דוגמאות לזה - והספק הוא היכא דמאיזה סיבה לא חל החיוב היתר גדול אם נשאר עליו החיוב היסודי - .

ונראה לפשוט שאלה זו מגמ' לקמן י"א ע"א - אכל חצי זית כשהי' הדיוט - ונתמנה להיות נשיא והשלים החצי השני - דבלא מיעוט הוה מצטרף והי' מביא כבשה או שעירה - והמיעוט הוא דבפרשת הדיוט כתיב "מעם הארץ" - זאת אומרת יהודי פשוט שחטא חייב בכבשה או שעירה - ומלך וכהן גדול נפקעו מצד המיעוט מן הפרשה - א"כ נפשט בעיין קמייתא דבנשיא וכהן גדול ליכא שני חיובים כיון שנתמעטו בפירוש.

אבל מאותו סוגיא מבואר דהיכא דליכא מיעוט - ולא נכנס לחיוב היתר גדול - נשאר חיוב הפשוט במקומה - ולכן היכא דמעשה של עבודה זרה לא יוכל לחייב קרבן של עבודה זרה ודאי יתחייב קרבן של שאר איסורי כרת - וזה ברור בסברא.

★ ★

ולפי"ז כתב לבאר את האיבעי' בגמ' כאן, דלפי המבואר לעיל יוצא, דבכה"ג דיש מיעוט בחלב ומיעוט בע"ז,

ולשלימו' הענין אעתיק כאן דברי הרב הגאון הנ"ל שכ' לגיסי נ"י וז"ל מלתו כתב ע"מ שכתבתי דבנוסח כת"י יובנו דברי רש"י, דלא מובן האיך יובנו בזה, אדרבה יהי' מוקשים דרש"י כ' בהדי' שם ד"ה או דילמא וכו' דדוקא בחלב ודם איכא סברא להצטרף משום דקרבנם שוה [וגירסא זו עיקר שם בש"ס ולא כמוסגר שם וכן גרס מהרש"א יע"י"ש], דאי בעי מביא כשבה או שעירה משא"כ במעוט ע"ז מביא דוקא שעירה ולא כשבה. ולכן צ"ל דוקא משום דאידי ואידי כרת הוא עכ"ל ידידי נ"י.

ולכבי לא כן ידמה, דלדברי מר אינו מובן מה זה דחלב ודם מצי משו' קרבנם תלא שוה ועומד הוא וכי מצינו קרבנות בחלב ודם דאומר מצי להשותם, תו מדוע נקיש רש"י ז"ל בשגגת מעשה שלא בהוראה וכו' השתא נמי כי עשו בהוראה מצטרפי תלא בחלב ודם קרבנם שוה גם בהוראה בשניהם פר העלם דבר, תו דלדברי מר דבור רש"י ז"ל או דלמא שייך להאי בעי דמיעוט בחלב ומיעוט בדם, מה לו לרש"י להזכיר ומיעוט בתרא דע"ז ויכולין להשוותם, ואף שבהוראה שאנו עסוקין כאן אינם שנים שבחלב או דם פר העלם דבר לבד ובע"ז פר ושעיר אך כיון שבשגגת מעשה יכולין להשוותם מצטרפי.

וזה שיעור דברי רש"י דאלו אכלי צבור האי חלב ודם [הי' חלב או דם] שלא בהוראה מצו להביא גם שעירה דמצי אשוויי קרבנם [לע"ז בשגגת מעשה], השתא נמי כי עשו בהוראה [אף דלא מצי משה בשום אופן] מצטרפי [ומיעוט בתרא דע"ז] קרבנם שעירא וכו' [פי' מדינא דע"ז הוא בשעירא ולא בכשבה ובזה אינו שוה עם חלב אך יכולין להשוותן ובאמת שמילות "ומיעוט בתרא" דחוקים הם אבל שבקה דאיהו דחיק ומוקי אנפשה, ובהגמ' שלי אין מודפס שום הגהה עכ"ל].

★ ★

בגמ': מיעוט בחלב ומיעוט בע"ז מהו, הכא ודאי אין איסורן שוה ואין קרבנן שוה, או דלמא כיון דאידי ואידי כרת הוא מצטרף תיקו.

והקשו במפרשים, דכיון דקרבנם חלוק זה מזה, איך שייך צירוף ואיזה קרבן יביאו כשיצטרפו, וכתב בספר זכרון צבי מאיר (סי' נא) לבאר בזה בהקדם מש"כ לבאר, דהנה מפורש בתורה שיש ששה חיובי קרבנות נפרדים לעבירה